

v resnici svoje dušne moči začeli natezovati, in se s svojimi mislimi popolnoma v reč obrnili, bodo tudi veliko beržej pa dalj časa pri tem ostali, kakor pa, če jih po zunanje strahujemo. Ako se bere z zbranim duhom, to branje na vse strani pospešuje, tudi kar zadeva mehaniško izurjenje; in več se bo opravilo, ako se enkrat tako bere, kakor sicer trikrat ali še večkrat. Ako je učenik otrokom zapopadek primerno razložil, in jim tedaj reče, da naj ga tudi v branji prav izrazujejo, tako se lahko prepričamo, da se učenci le skušajo, kdo bo bolje bral. To poskušanje je pa naj boljša vaja v branji in več časa prihrani, kakor če bi učenik zavoljo pomanjkanja časa zadovoljin bil, da se le mehaniško bere.

Od učenika pa takšno ravnanje z berilno stvarino kaj več zahteva, kakor da bi bil le po zunanjem vpricho. Reč se mora poprej prevdarjati, in pri podučevanju naj bodo zbrane misli učenikove popolnoma v predmetu; on naj zapopadek prevdarja in iz njega naj poišče naj perpravnejših strani, od katerih bi učenca mikalo, da bi reč zapopadel in razumel. Pomanjkanje v tej reči pa vzrokuje, da se zapopadek popolnoma zanemarja, ker se učenik ali truda boji, ali pa nima sposobnosti, ki je zato potrebna. Pridnemu in spretnemu učeniku se trud obilno splačuje, ker se vaja, sama po sebi mrtva, po pogovoru oživi, — ker se mu ponuja lepa priložnost, kaj storiti za dušno izobraženje otrokovo in njegov značaj, — in poslednjič tisti, ki branje zastopi, tudi dobro (mehaniško) bere, pa posebno lepo naglašuje in izrazuje.

(Dalje prih.)

Tečno učilo.

K a z a v n i p o d u k.

Cvetice.

Snova. Vertnica, lilija, tulica, solnčnica, zvonček, trobentica, vijolica, klinček (nagelj), rožmarin, sivka, šmarnica, potočnica, plavica.

Učba. Vertnica je prav lepa cvetica, in tudi prijetno diši; raste po vertih, pa tudi drugod; je bela, rudeča, pa tudi rumena. Germ, na katerem vertnica raste, ima zelene in ternjeve vejice in steblo. Listi so tamno zeleni in podolgasto

okrogli in napiljeni. Cvetica ima po pet zelenih peresic, iz katerih je zraščena cvetna čašica. Kadar vertnica odcvete, naredi seme. Vertnica pomeni veselje. — Tudi lilija raste po vertih, in je več plemen. Naj lepša je bela lilija. Steblo ima okroglo in gladko, perje pa suličasto in svitlo zeleno. Liliin cvet je velik, čisto bel, in prav lepo diši. Vsaki cvet ima šest listikov, kateri so na verhu nazaj zakrivljeni. Lilija pomeni čistost in nedolžnost. — Tulica ima gladko in ravno steblo, suličasto in proti tlam zakrivljeno perje, velik cvet, kateri je večidel rudeč ali pisan. Zapert cvet je podoben jajcu, odpert pa čaši. Ta cvetica ne diši. — Solnčnica ima ravno, zelo visoko in močno steblo, in velike serčaste listike. Cvet raste verh stebela, in je rumen. — Zvončki imajo šest cvetnih listikov, in že cvetejo mesca marca, na kakem solnčnem kraju pa včasih še pred. — Trobentice rastejo spomladi po travnikih in gojzdu, naj raje na bolj mokrem kraju. Ta cvetica ima zelene listike, ki rastejo iz koreninice; cvet je svitlo rumen. — Vijo-lice so več plemen. Naj raje imamo malo dišečo sušcovo vijolico, ki ima čašico in venčič s peterimi listiki, in cvete tamno modro ali višnjevo. Vijolice rastejo na mokrih krajih po travnikih v travi skrite; pomenijo pohlevnost in ponižnost. — Klínč-ke ali nageljne imamo na vertu, pa tudi domá v piskrih, ker lepo cvetejo in diše. Klínčkovo steblo je zelo tako kot travi-na bilka, pa ni votlo. Cvet je celó različen: so enobarvni, pisani, enojni in dvojnati klínčki. Seme imajo v popku. — Rožmarin je vedno zelen in lepo diši. Dečki in deklice ga pozlaté in v šopek med cvetice povežejo. — Sivka ima suličaste listike, višnjevo cvetje, ki je klasju podobno; dá dišeče olje, in se rabi za zdravila in oblačila. — Šmarnica ima golo steblo; listiki vstajajo iz tal; cvetje je belo in majhnim zvončkom podobno, ktero prav prijetno diši. — Potočnica raste pri potokih in po mokrih travnikih, in ni velika; po steblu so majhni zelenkasti listiki; cvet je pa lepo moder ali višnjev kakor nebo. — Plavice rastejo o kresu in pozneje po žitnem polji. Cvetejo prav lepo, pa jih vendar kmet nima rad, ker so ple-vel med žitom. — Imenujte cvetice, ki rastejo po travnikih in po polji! Ktere rastejo po vertih? Ktere imamo domá? Ktere cvetejo spomladi, ktere poleti, ktere jeseni?